

PRZYPISY

Str. 34, w. 2. *Izaaka Rousseau*... W protestanckich rodzinach zwyczajne są te imiona, czerpane ze Starego Testamentu.

Str. 42, w. 21 i nast. Cały ten zawily opis wyraża, iż Rousseau podlegał znanemu w medycynie zboczeniu płciowemu, które kazalo mu najwyższą rozkosz fizyczną pokładać w tem aby być oćwiczonym przez kobietę.

Str. 81, w. 32. Księżna de Longueville (1619—1679) odgrywała wybitną rolę polityczną w czasie *Frondy*.

Str. 87, w. 29. Mylord Marszałek, patrz Część II.

Str. 87, w. 31. *Emil*, powieść Russa, mająca za przedmiot wychowanie dzieci.

Str. 90, w. 30. Diderot, słynny pisarz i filozof XVIII w. zrazu przyjaciel Russa, później z nim poróżniony (Patrz Część II). Toż samo Grimm, Niemiec z urodzenia, wydający w Paryżu dziennik *Corrèspandance litteraire*, był zrazu przyjacielem Russa, który go później uważał za swego najcieńszego wroga.

Str. 114, w. 26. Margrabina de Sevigné, dama za Ludwika XIV, która dzięki swym listom pisanyim do córki znalazła się w gronie wielkich klasyków francuskich.

Str. 125, w. 10. *Wyznania Wikarego Sabaudzkiego*, głośny ustęp z *Emila*.

Str. 147, w. 16. *Spektator*, tytuł angielskiego pisma perjodycznego z początku XVIII w., za którego wzorem Marivaux zaczął wydawać *Spektatora francuskiego* (1725).

Str. 147, w. 16. Saint-Evremond (1610—1703), pisarz, filozof, dworzanin.

Str. 147, w. 16. *Henjada*, poemat Woltera opiewający Henryka IV.

Str. 147, w. 16. Samuel Passendorf (1632—1694), publicysta i historyk niemiecki, którego dzieła przekładano wielokrotnie na francuskie.

Str. 147, w. 30. Bayle, słynny filozof francuski (1647—1706).

Str. 148, w. 14. La Bruyère, jeden z wielkich klasyków francuskich XVII w., moralista i psycholog.

Str. 148, w. 15. Książe de La Rochefoucauld, słynny pisarz z XVII w., który ujął swoje „Refleksje moralne“ w mały tomik aforystycznych uwag.

Str. 149, w. 6. *Plan loterji...* W XVIII w. roilo się od takich planów, z których wszelacy awanturnicy ofiarowali się rządowi w ich powszechnych wówczas kłopotach.

Str. 152, w. 30. Damą tą była księżna de Luxembourg (patrz *Część II*).

Str. 158, w. 32. *Listy z gór*, głośne polemiczne pismo Russa. Fréron, dziennikarz i pisarz XVIII w., głośny zwłaszcza nienawiścią Woltera.

Str. 213, w. 31. Lesage, słynny pisarz francuski na przelomie XVII i XVIII wieku, autor *Gil-Blasa* i *Djabła kulawego*.

Str. 228, w. 11. Słynny muzyk francuski w XVIII w.

Str. 277, w. 24. Fenelon, biskup i słynny pisarz francuski, autor pedagogicznego romansu *Przygody Telemaka*.

Str. 280, w. 32. *Port-Royal*, żeński klasztor założony w XII w., koło którego w w. XVII skupili się Janseniści, rozstrawiając imię klasztoru zaciętymi walkami religijnymi.

Str. 286, w. 28. Locke (1632—1704) słynny filozof angielski, który miał duży wpływ na Encyklopedystów, zwłaszcza na Woltera.

Str. 286, w. 28. Malebranche, filozof francuski, ksiądz z kongregacji Oratorjanów (1638—1715).

Str. 286, w. 13. Leibnitz, słynny filozof i matematyk niemiecki (1646—1716). Kartezjusz (René Descartes) filozof francuski z XVII w., twórca nowoczesnej filozofji, autor głośnej *Rozprawy o metodzie*.

Str. 287, w. 26. O. Lamy, Oratorjanin, pisarz i filozof francuski (1640—1715).

Str. 290, w. 6. O. Petau, jezuita, słynny chronologista francuski (1583—1652).

Str. 296, w. 10. Bontempi, włoski teoretyk muzyki.